

Översyn av systemet med energideklARATIONER

– Slutredovisning av regeringsuppdrag

Titel: Översyn av systemet med energideklarationer
Rapportnummer: 2025:26
Utgivare: Boverket, december 2025
ISBN pdf: 978-91-89581-98-2
Processnummer: 3.4.1
Diarienummer: 3895/2024

Förord

Regeringen har gett Boverket i uppdrag att genomföra en översyn av systemet med energideklARATIONER enligt direktivet om byggnaders energiprestanda (KN2024/01303).

Denna rapport utgör slutredovisningen av uppdraget och innehåller Boverkets förslag på genomförande av de artiklar i det omarbetade direktivet som uppdraget omfattar och förslag på hur systemet med energideklARATIONER kan utvecklas för att bli ett mer effektivt styrmedel. Redovisningen görs med utgångspunkt i att de förslag till ändringar i lagen om (2006:985) energideklARATION för byggnader och i förordningen om (2006:1592) energideklARATION för byggnader som Boverket föreslog i delredovisningen i februari genomförs.

Boverkets förslag till föreskrifter med tillhörande konsekvensutredning kommer att remitteras senare på sedvanligt sätt.

Karlskrona december 2025

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	5
1 Inledning.....	7
1.1 Bakgrund.....	8
1.2 Genomförande av utredningen	11
1.3 Läsanvisningar	11
2 Förslag på åtgärder för att stärka styrmedlets effektivitet.....	12
2.1 Information och rådgivning behöver utvecklas	12
2.2 Förstärkt samordning mellan energideklARATIONER och EKR ..	14
2.3 Synergier med EKL	16
2.4 Andra överväganden.....	17
3 Genomförande av direktivet.....	20
3.1 Artikel 12 – Renoveringspass	20
3.2 Artikel 16 och 22 – Databaser och datautbyte	21
3.3 Artikel 19, 20 och 21 – EnergideklARATIONER	21
3.4 Artikel 23 och 24 – Inspektioner	23
3.5 Artikel 25 – Oberoende experter.....	24
3.6 Artikel 27 – Oberoende kontrollsystem	25
3.7 Redovisning av livscykel-GWP i energideklARATIONEN	27

Sammanfattning

Denna rapport utgör slutredovisningen av uppdraget att genomföra en översyn av systemet med energideklarationer enligt direktivet om byggnaders energiprestanda (KN2024/01303). Rapporten innehåller Boverkets förslag på genomförande av de artiklar i det omarbetade direktivet som uppdraget omfattar och förslag på hur systemet med energideklarationer kan utvecklas för att bli ett mer effektivt styrmedel.

Uppdraget avser genomförande av artikel 12 ”Renoveringspass”, artikel 16 ”Datautbyte”, artikel 19 ”Energicertifikat”, artikel 20 ”Utfärdande av energicertifikat”, artikel 21 ”Uppvisande av energicertifikat”, artikel 22 ”Databaser för byggnaders energiprestanda”, artikel 23 ”Inspektioner”, artikel 24 ”Rapporter om inspektion av värme-, ventilations- och luftkonditioneringssystem”, artikel 25 ”Oberoende experter” och artikel 27 ”Oberoende kontrollsystem”.

Redovisningen görs med utgångspunkt i att de förslag till ändringar i lagen om (2006:985) energideklaration för byggnader, LED, och i förordningen om (2006:1592) energideklaration för byggnader, FED, som Boverket föreslog i delredovisningen i februari genomförs.

Boverket bedömer att de nya kraven i det omarbetade direktivet, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1275 av den 24 april 2024 om byggnaders energiprestanda, kommer att leda till att systemet med energideklarationer blir ett mer effektivt styrmedel. Boverket bedömer, som ett led i det, att en förstärkt samordning mellan energideklarationerna och den kommunala energi- och klimatrådgivningen kan spela en betydelsefull roll.

1 Inledning

Regeringen har gett Boverket i uppdrag att genomföra en översyn av systemet med energideklarationer enligt direktivet om byggnaders energiprestanda (KN2024/01303)¹.

Boverket lämnade den 28 februari 2025 en delredovisning med förslag på författningsändringar på lag- och förordningsnivå² och den 15 september 2025 en delredovisning med förslag på lämpliga IT-verktyg för administration och åtkomst av data i energideklarationerna³. I rapporten från februari redogör Boverket även för det behov av tillämpningsföreskrifter som identifierats och vissa preliminära bedömningar gjordes i det avseendet.

Denna rapport utgör slutredovisningen av uppdraget och innehåller Boverkets förslag på genomförande av de artiklar i det omarbetade direktivet som uppdraget omfattar och förslag på hur systemet med energideklarationer kan utvecklas för att bli ett mer effektivt styrmedel. Redovisningen görs med utgångspunkt i att de förslag till ändringar i lagen om (2006:985) energideklaration för byggnader, LED, och i förordningen om (2006:1592) energideklaration för byggnader, FED, som Boverket föreslog i delredovisningen i februari genomförs. Vad gäller behovet av tillämpningsföreskrifter gör Boverket idag ingen annan bedömning än den som redovisades i delredovisningen i februari. För att få en mer heltäckande bild av Boverkets förslag till genomförande av det omarbetade direktivet, avseende de aktuella artiklarna, bör denna slutredovisning därför läsas tillsammans med delredovisningen från februari. Förslaget till genomförandet i sin helhet kommer bli tydligt först då Boverket remitterar tillämpningsföreskrifterna.

Boverkets föreskriftsarbete fortgår och remittering kommer att göras samtidigt med myndighetens övriga förslag till föreskrifter, och föreskriftsändringar, med anledning av det omarbetade direktivet. Det är i detta remissutskick som den konsekvensutredning som ska göras enligt 3 § förordning (2024:183) om konsekvensutredningar kommer ingå. Boverket har emellertid, i november 2025, remitterat en ändringsförfattning av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om energideklaration

¹ Uppdrag att genomföra en översyn av systemet med energideklarationer enligt direktivet om byggnaders energiprestanda <https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2024/06/uppdrag-att-genomfora-en-oversyn-av-systemet-med-energideklarationer-enligt-direktivet-om-byggnaders-energiprestanda/>

² Översyn av systemet med energideklarationer – Förslag på författningsändringar, delredovisning av regeringsuppdrag (2025:6, Boverket).

³ Översyn av systemet med energideklarationer – Förslag på lämpliga IT-verktyg för administration och åtkomst av data i energideklarationerna (2025:18, Boverket).

för byggnader, BED, i syfte att införliva energiklass A0 i det svenska energiklassningssystemet⁴.

Boverket bedömer det som nödvändigt att, i vart fall, invänta regeringens lagrådsremiss på området innan Boverkets övriga föreskrifter remitteras. Detta för att kunna omhänderta eventuella behov av justeringar utifrån regeringens författningsförslag. Beroende på hur tidsplanen kan komma att se ut för det sammantagna författningsarbetet kan Boverkets föreskrifter komma att träda i kraft senare än 29 maj 2026.

Boverket bedömer att det finns goda förutsättningar för att tillskapa sammanhållna och enhetliga regler avseende energideklarationer vilket skapar förutsättningar för ett ändamålsenligt och samhällsekonomiskt effektivt genomförande av direktivet.

1.1 Bakgrund

Omarbetningen av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda (EPBD) har genomförts som en del av det så kallade 55 %-paketet. 55 %-paketet är ett av flera politikområden inom den europeiska gröna given och syftar till att uppdatera EU-rätten så att den följer EU:s klimatmål till 2030, att minska nettoutsläppen av växthusgaser inom EU med minst 55 procent jämfört med 1990.⁵

Det omarbetade direktivet, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1275 av den 24 april 2024 om byggnaders energiprestanda, trädde i kraft den 28 maj 2024. Medlemsstaterna ska enligt artikel 35 i det omarbetade direktivet införliva de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artiklarna 1, 2 och 3, 5–29 och 32 samt bilagorna I, II och III och V–IX senast den 29 maj 2026. Lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 17.15 om ekonomiska incitament för värmepannor med fossila bränslen i det omarbetade direktivet ska träda i kraft senast den 1 januari 2025. Det tidigare direktivet 2010/31/EU⁶ upphör enligt artikel 36 i det omarbetade direktivet att gälla från och med den 30 maj 2026.

55 %-paketet har omfattat omarbetning av ett flertal förordningar och direktiv. Utöver EPBD gäller det även bland annat direktivet om

⁴ Förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2007:4) om energideklaration för byggnader. <https://www.boverket.se/sv/lag--ratt/boverkets-remisser/forslag-till-foreskrifter-om-andring-av-boverkets-foreskrifter-och-allmannarad-bfs-20074-om-energideklaration-for-byggnader/> Hämtad 2025-11-30.

⁵ Europeiska rådet, Politikområden, 55%-paketet, <https://www.consilium.europa.eu/sv/policies/fit-for-55/>. Hämtad 2025-07-04.

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (omarbeting), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02010L0031-20210101>. Hämtad 2025-07-04.

energieffektivitet (EED)⁷, direktivet om förnybar energi (RED)⁸ och direktivet för EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU-ETS)^{9,10}

Bakgrunden till det omarbetade EPBD är att byggnader på unionsnivå i dag står för 40 procent av den energi som används och 36 procent av de energirelaterade direkta och indirekta växthusgasutsläppen och att energiförbättrande renovering av byggnader därför är viktigt för att minska EU:s energianvändning, klimatutsläpp och beroende av gasimport. Direktivet är en del av genomförandet av den så kallade renoveringsvågen från 2020, som bland annat syftar till att fördubbla energirenoveringstakten fram till 2030.

Boverket har fått fem regeringsuppdrag relaterade till genomförandet av det omarbetade EPBD:

- Uppdrag att genomföra en översyn av systemet med energideklARATIONER enligt direktivet om byggnaders energiprestanda (KN2024/01303), slutredovisas senast den 15 december 2025.
- Uppdrag att fastställa metoder och definitioner enligt direktivet om byggnaders energiprestanda (KN2024/01304). Slutredovisades i juli 2025.
- Uppdrag att ta fram underlag för genomförandet av krav inom sole-nergi i direktivet om byggnaders energiprestanda (KN2024/01373). Slutredovisades i juli 2025.
- Uppdrag att ta fram underlag för genomförandet av krav inom hållbar mobilitet i direktivet om byggnaders energiprestanda (KN2024/01374). Slutredovisades i juli 2025.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (omarbetning), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023L1791>. Hämtad 2025-07-04.

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413, <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj?locale=sv>. Hämtad 2025-07-04.

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/959 av den 10 maj 2023 om ändring av direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och beslut (EU) 2015/1814 om upprättande och användning av en reserv för marknadsstabilitet för unionens utsläppshandelssystem, <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj?locale=sv>. Hämtad 2025-07-04.

¹⁰ EU-parlamentet, Legislative Train Schedule, Fit for 55 package under the European Green Deal, <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/package-fit-for-55>. Hämtad 2025-07-04.

- Uppdrag till Boverket att ta fram underlag till den nationella byggnadsrenoveringsplanen enligt direktivet om byggnaders energiprestanda (KN2024/02516), slutredovisas senast den 1 oktober 2026.

1.1.1 Beskrivning av regeringsuppdraget

Denna rapport utgör slutredovisningen av uppdraget och innehåller Boverkets förslag på genomförande av de artiklar i direktivet som uppdraget omfattar samt förslag på hur systemet med energideklarationer kan bli ett mer effektivt styrmedel.

Uppdraget avser genomförande av artikel 12 ”Renoveringspass”, artikel 16 ”Datautbyte”, artikel 19 ”Energicertifikat”, artikel 20 ”Utfärdande av energicertifikat”, artikel 21 ”Uppvisande av energicertifikat”, artikel 22 ”Databaser för byggnaders energiprestanda”, artikel 23 ”Inspektioner”, artikel 24 ”Rapporter om inspektion av värme-, ventilations- och luftkonditioneringssystem”, artikel 25 ”Oberoende experter” och artikel 27 ”Oberoende kontrollsystem”.

Boverket ska:

1. utreda hur systemet med energideklarationer kan utvecklas dels för att anpassas till det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda, dels för att på ett effektivt sätt bidra till energieffektiva byggnader med hållbara uppvärmningslösningar,
2. analysera och lämna förslag på genomförande av artiklarna 12.1–12.7, 16.1–16.4, 19.1–19.14, 20.1–20.8, 21.1–21.3, 22.1–22.5, 22.7, 23.1–23.9, 24.1–24.3, 25.1, 25.2 och 27.1–27.3 i EPBD,
3. ta fram förslag på lämpliga IT-verktyg för administration och åtkomst av data i energideklarationer och andra relevanta styrmedel,
4. kartlägga om energideklarationerna i dag bidrar till tillräcklig information och rådgivning hos avsedd målgrupp, särskilt småhusägare,
5. ta fram förslag på hur uppföljning kan ske av i vilken mån energideklarationer, särskilt avseende småhus, används för att uppnå energieffektivisering, och
6. lämna nödvändiga författningsförslag.

1.1.2 Inget behov av konsekvensutredning

I denna rapport lämnas inga förslag om nya eller ändrade lagar, förordningar eller föreskrifter. I enlighet med 2 och 3 §§ förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar görs därför ingen konsekvensutredning i förordningens mening.

I delredovisningen i februari föreslogs att direktivets krav delvis införlivas genom ändringar i Boverkets föreskrifter. När föreskrifterna tas fram görs en konsekvensutredning enligt 3 § i förordningen, som bifogas det författningsförslag som remitteras.

1.2 Genomförande av utredningen

Ändringar i det omarbetade direktivet har analyserats i förhållande till hur det tidigare direktivet har införlivats i det svenska regelverket om energideklARATIONER. Behovet av ändringar har på så sätt identifierats.

En arbetsgrupp med jurister, ingenjörer, nationalekonomer och projektledare har arbetat med uppdragen. Samverkan har skett med Energimyndigheten. Energimyndigheten har bistått med underlag.

Dialog har förts med externa aktörer som till exempel Energimyndighetens nätverk Besmå, Bebo och Belok, banksektorn, certifierade energiexperter, energi- och klimatrådgivare, Swedac och certifieringsorgan. Mötena har skett både genom enskilda möten och genom återkommande möten i referensgrupper.

Synpunkter har också inhämtats från Riksantikvarieämbetet och dialog har förts med ideella fastighetsägare.

1.3 Läsanvisningar

För att få en mer heltäckande bild av Boverkets förslag till genomförande av det omarbetade direktivet avseende energideklARATIONER bör denna rapport läsas samlat med delredovisningarna från februari 2025 och september 2025. I den första delredovisningen återfinns Boverkets förslag på författningsändringar på lag- och förordningsnivå samt en redogörelse för det behov av tillämpningsföreskrifter som identifierats. Den rapporten innehåller också bland annat en mer utförlig beskrivning av de ändringar som gjorts i omarbetningen av direktivet liksom en beskrivning av gällande regler kopplat till de artiklar som omfattas av uppdragen.

Denna rapport är indelat på följande vis:

Avsnitt 1 innehåller inledning med bakgrund, genomförande av utredningen och läsanvisningar.

Avsnitt 2 innehåller förslag på åtgärder för att stärka styrmedlets effektivitet.

Avsnitt 3 innehåller underlag för Sveriges genomförande av det omarbetade EPBD.

2 Förslag på åtgärder för att stärka styrmedlets effektivitet

I regeringens uppdrag till Boverket framgår att Boverket ska ge förslag på hur systemet med energideklarationer kan utvecklas till att bli ett mer effektivt styrmedel. I detta avsnitt behandlas punkterna 1, 4 och 5 i uppdraget till Boverket, som beskrivs ovan under avsnittet 1.1.1 Beskrivning av regeringsuppdraget.

Riksrevisionen granskade energideklarationssystemet 2021¹¹. I den granskningen adresserar Riksrevisionen rekommendationer till regeringen, Statens Energimyndighet och Boverket. Riksrevisionen avgränsade granskningen till att omfatta småhus. Regeringens uppdrag till Boverket är bredare i den mån att även synergier med andra styrmedel inom angränsande områden ska beaktas, särskilt kopplat till energi- och klimatrådgivningen (EKR), lagen (2014:266) om energikartläggning (EKL) och kravet på att ha energiledningssystem.

Boverket delredovisade i september 2025 förslag på lämpliga IT-verktyg för administration och åtkomst av data i energideklarationer och andra relevanta styrmedel¹². I den delredovisningen ingick också förslag från Boverket på hur fastighetsägare ska kunna få åtkomst till data från energideklaration via Lantmäteriet.

2.1 Information och rådgivning behöver utvecklas

Enligt uppdraget ska Boverket kartlägga om energideklarationerna idag bidrar till tillräcklig information och rådgivning hos avsedd målgrupp, särskilt småhusägare.

Boverket bedömer att Riksrevisionens granskning av energideklarationssystemet och det utökade kraven på förbättrad information och rådgivning som följer av de nya kraven i EPBD ger ett tillräckligt underlag för att kunna konstatera att informationen och rådgivningen rörande energideklarationerna kan förbättras.

2.1.1 Riksrevisionens granskning pekar på brister i energideklarationssystemet

Riksrevisionen fokuserar i granskningen av energideklarationssystemet på målgruppen småhusägare och deklarationens roll att främja energieffektivisering i egna hem. Information till husägarna är viktigt för att

¹¹ Systemet med energideklarationer – tydligt syfte men oklart mål (RIR 2021:21).

¹² Rapport 2025:18, Boverket.

energieffektivisering ska genomföras och den statligt finansierade kommunala energi- och klimatrådgivningen ska stötta enskilda i att energieffektivisera. Riksrevisionen konstaterade i sin granskning att en majoritet av husköparna tar del av energideklarationen men den påverkar varken val av hus eller viljan att effektivisera i någon högre grad.

2.1.2 Nya krav i EPBD kommer att utveckla energideklarationerna

Ett flertal ändringar i EPBD knyter an till Riksrevisionens granskning. Dels ändrade och utökade krav på innehållet i energideklarationen som kan förväntas leda till att deklarationen som underlag för genomförande av åtgärder kommer att förbättras¹³, dels ändringar som stärker rådgivningen i sig utifrån de i deklarationen angiva rekommendationerna för energieffektivisering. Efter Riksrevisionens granskning 2021 har det också genomförts åtgärder som stärker informationen till olika målgrupper inklusive småhusägare genom exempelvis Energiguiden.¹⁴

Antalet rekommendationer i energideklarationen kan förväntas öka i och med direktivets krav om att rekommendationer ska ges om byggnaden har en sämre energiklass än A.¹⁵ Genom att kontaktpunkter till en gemensam kontaktpunkt om renovering nu också ska anges i deklarationen skapas förutsättningar för förbättrad rådgivning kopplat till rekommendationerna.¹⁶ Likaså ska medlemsstaterna tillhandahålla förenklade förfaranden för uppdatering av en energideklaration efter att åtgärder genomförts.¹⁷ Det senare kan förväntas leda till stärkta incitament hos byggnadsägare att också genomföra energieffektiviserande åtgärder eftersom ägaren enklare och till lägre kostnad, jämfört med att upprätta en helt ny energideklaration, kan få ett kvitto på resultatet av dessa.

Gemensamma kontaktpunkter för byggnaders energiprestanda

Enligt artikel 18 i det omarbetade direktivet ska medlemsstaterna inrätta och driva gemensamma kontaktpunkter för byggnaders energiprestanda. Dessa kontaktpunkter ska fungera som tekniska stödfunktioner och vara tillgängliga för alla aktörer som deltar i byggnadsrenoveringar. Kontaktpunkterna ska ge oberoende rådgivning och information om tekniska och finansiella lösningar, med särskild inriktning på hushåll som påverkas av energifattigdom och de byggnaderna med sämst energiprestanda. Syftet är att göra det enklare för både privatpersoner och företag att få stöd genom hela renoveringsprocessen, stärka tillgången till information och därmed bidra till ett mer energieffektivt byggnadsbestånd.

¹³ Kraven på innehållet i energideklaration beskrivs huvudsakligen i bilaga V, EPBD.

¹⁴ [Energiguiden - Energiguiden - Boverket](#). Hämtad 2025-12-03.

¹⁵ Artikel 19.5, EPBD.

¹⁶ Bilaga V, punkt 1.f), EPBD.

¹⁷ Artikel 19.14, EPBD.

Det ska finnas kontaktuppgifter till sådana gemensamma kontaktpunkter för rådgivning om renovering inte bara i energideklarationen utan också i en energirenoveringsplan.¹⁸

Enligt artikel 22 ”Databaser för byggnaders energiprestanda” ska medlemsstaterna säkerställa att lokala myndigheter får tillgång till relevant information om byggnaders energiprestanda inom sitt område. EKR är de som bäst kan uppfylla detta syfte, men de saknar idag smidiga möjligheter att ta del av energideklarationer i de kommuner där de arbetar. Om EKR får direkt tillgång till denna data skulle de kunna ge mer kvalificerad rådgivning om energianvändning och arbeta mer proaktivt. I nuläget är de dock beroende av att få informationen via byggnadsägaren, vilket begränsar deras möjligheter. Boverket har mot bakgrund av detta föreslagit en ändring i FED som innebär att EKR kan få direktåtkomst till energideklarationsregistret.¹⁹

I avsnitt 2.2 nedan beskrivs mer om hur information och rådgivning kan förstärkas genom förbättrad samordning mellan energideklarationer och EKR.

2.2 Förstärkt samordning mellan energideklarationer och EKR

Under 2024 arbetade Energimyndigheten med ett regleringsbrevsuppdrag om utvecklingsmöjligheter för den kommunala energi- och klimatrådgivningen (EKR).²⁰ Myndigheten gav förslag på att dela upp rådgivningen i en nationell och en lokal del.

Energimyndigheten redogör i sin redovisning för utvecklingsmöjligheter för energi- och klimatrådgivningen och förslår att kommunerna ska få ett större ansvar för att prioritera insatserna för EKR, samt att den nationella rådgivningen ska ge allmänheten tillgång till en mer övergripande rådgivning som blir lika oavsett kommuntillhörighet. Energimyndigheten lyfter även fram vikten av att kommunerna kan använda energideklarationerna och dess register för att arbeta uppsökande mot byggnadsägare och nyttjanderättsinnehavare i byggnader med dålig energiprestanda. Vidare ges förslag att kommunerna ska bidra med underlag till den nationella rådgivningen.

¹⁸ Enligt bilaga VIII, punkt 1.j) i EPBD ska en energirenoveringsplan bland annat innehålla information om teknisk rådgivning och rådgivningstjänster, inklusive kontaktuppgifter och länkar till gemensamma kontaktpunkters webbplatser.

¹⁹ Tillägg i 17 § FED om att direktåtkomst kan medges för kommuners verksamhet enligt förordningen (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning.

²⁰ Utvecklingsmöjligheter för den kommunala energi- och klimatrådgivningen – Slutrapport (september 2024, Energimyndigheten)

Enligt förslaget ska den nationella rådgivningen verka som en stödfunktion för de lokala rådgivarna som arbetar med uppsökande rådgivning mot de grupper som kommunerna identifierat har en stor potential till energieffektivisering. Den nationella rådgivningen ska inte ersätta den lokala utan de kompletterar varandra. Det är viktigt att kommunerna känner delaktighet i rådgivningen.

I rapporten föreslår Energimyndigheten bland annat att kommunerna generellt ska arbeta uppsökande mot energiineffektiva områden, företag och föreningar. Detta är i överensstämmelse med vad som följer av artikel 19.13. Av denna artikel framgår att en byggnadsägare vars byggnad har klass D eller sämre ska bjudas in till en gemensam kontaktpunkt för att få rådgivning om renovering. Boverket bedömer att det är mest relevant att den uppsökande rådgivningen genomförs i närtid efter det att energideklarationen upprättats.

Rådgivningen bör arbeta med att identifiera aktörer med stor potential till energieffektivisering inom rådgivningens målgrupper. Arbetssättet skulle kunna dra stor nytta av om energirådgivare kan få tillgång till den data som finns i energideklarationer, som kan användas för att kartlägga energiprestanda och hitta områden med sämre energiprestanda som skulle kunna dra nytta av riktade åtgärder. Av rapporten framgår också att i samtal med energi- och klimatrådgivare lyfts platsbesök fram som en framgångsfaktor. Sådana gör det mer sannolikt att åtgärder genomförs efter rådgivningen.

Inom ramen för ovanstående struktur och arbetssätt skulle till exempel särskilt stöd kunna riktas till småhusägare, men även till ägare av flerbostadshus med sämre energiprestanda, med särskild hänsyn till hushåll i socioekonomiskt utsatta områden.

Beroende på hur regeringen väljer att gå vidare med Energimyndighetens förslag bör en tätare koppling mellan energideklarationerna och EKR eftersträvas. Om EKR skulle utgöra gemensam kontaktpunkt för energideklarationer är det den nationella rådgivningens kontaktuppgifter som bör framgå i energideklarationen och i energirenoveringsplanen. Detta för att följa det arbetssätt som beskrivs i Energimyndighetens redovisning av uppdraget om utvecklingsmöjligheter för EKR. Kontaktuppgifter kan vara av olika slag: webbplats, telefonkontakt samt e-post och vanlig post, för att täcka in alla målgruppers möjligheter och behov till kontakt.

Den nationella rådgivningen kan bjuda in till samtal med byggnadsägare. En önskvärd möjlighet vore att skicka ett brev till byggnadsägaren när en ny energideklaration upprättas och erbjuda hjälp att förklara energideklarationen och åtgärdsförslagen. Vid behov kan den lokala energi- och klimatrådgivaren besöka byggnadsägaren på plats. Även om funktionen med en nationell energi- och klimatrådgivning inte införs bör den kommunala rådgivningens roll utökas, enligt ovanstående.

2.2.1 Förbättrad uppföljning av energideklarationerna genom EKR

När energideklarationer tas upp vid rådgivning kan rådgivaren be att få spara kontaktuppgifter och senare återkomma med uppföljande frågor kopplat till energideklarationen och dess åtgärder. Återkopplingen bör ske av den nationella rådgivningen och med hjälp av en enkätmodell där det undersöks om energideklarationen varit till hjälp för att energieffektivera byggnaden, till exempel om de föreslagna åtgärderna blivit genomförda eller inte, och eventuellt skälen till det.

En tredjedel av alla energideklarationer som upprättades för småhus under 2007–2020 saknar åtgärdsförslag, vilket i dessa fall gör det svårare för EKR att följa upp energieffektiviseringsåtgärder.

2.2.2 Konsekvenser

En risk av förslaget är att EKR kan uppfattas som ett kontrollerande organ, vilket inte ska vara fallet. EKR kan förklara innehållet i deklARATIONEN och de föreslagna åtgärderna men inte verifiera åtgärder. Det är viktigt att visa på att EKR är oberoende och teknikneutrala.

En annan risk kan vara att byggnadsägaren vill att EKR ska gå utanför sitt uppdrag, till exempel bestämma vilka åtgärder som byggnadsägaren ska låta utföra. Det är viktigt med utbildning av EKR och att stöd finns för personen, vilket till exempel skulle kunna ske via en nationell rådgivning.

En risk kan vara att rådgivning utifrån energideklarationerna inte prioriteras i kommunen eller av Energimyndigheten. Kommunen ska identifiera energiineffektiva aktörer och rikta sitt fokus till dem. I många fall är energideklarationer obligatoriska och kan användas som en hjälp vid rådgivning till prioriterade grupper. Det är viktigt att det finns en helhetssyn och att styrmedlen fungerar tillsammans utan målkonflikter.

2.3 Synergier med EKL

En byggnad och dess tekniska system omfattas idag av en rad olika inspektions- och besiktningskrav, vilket ofta innebär flera separata och tidskrävande redovisningar. Exempel på detta är kraven i EPBD om energideklarationer och återkommande inspektioner av installationssystem. Därtill kommer nationella system som obligatorisk ventilationskontroll (OVK) samt ytterligare krav från det omarbetade EED i form av energikartläggningar för företag med en årlig energianvändning i Sverige som överstiger 2,8 GWh. Det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet är ännu inte infört i Sverige. Dessutom är det olika tidsintervaller för dessa olika inspektions- och besiktningskrav. Energideklarationer gäller i 10 år, inspektioner enligt artikel 23 i EPBD ska göras vart tredje eller femte år beroende på systemens storlek, OVK vart tredje eller vart sjätte år och

energikartläggning som ska utföras vart fjärde år. Dessutom kommer betydligt fler företag, och därmed byggnader, att omfattas av energikartläggning jämfört med idag, på grund av det omarbetade EED. Varje enskilt regelverk innebär i sig administrativa insatser och kostnader för byggnadsägaren.

Genom att utforma regler som möjliggör att resultat och data från en typ av inspektion eller redovisning kan användas för att uppfylla krav från andra regelverk så kan processerna effektiviseras. Detta skulle minska både den administrativa bördan samt de totala kostnaderna för byggnadsägaren, samtidigt som det bidrar till bättre samordning och överskådlighet i arbetet med byggnaders drift och underhåll. En sådan samordning av redovisningskrav skulle därmed inte bara förenkla för fastighetsägare, utan också främja efterlevnaden och kvaliteten i det långsiktiga arbetet med energieffektivisering och hållbart underhåll.

Boverket strävar efter att i möjligaste mån samordna kraven på upprätthållande av energideklaration och inspektioner enligt EPBD. Boverket och Energimyndigheten samverkar också för att hitta samordningsmöjligheter mellan energideklarationerna och EKL.

2.4 Andra överväganden

2.4.1 Byggnader med kulturvärden

Boverket har haft en dialog med Riksantikvarieämbetet (RAÄ) under sommaren och hösten 2025. RAÄ har lämnat synpunkter på energideklarationsregistret och energiexperternas kunskapsnivå.

RAÄ anser att det bör införas en bestämmelse i BED om att det i energideklaration ska anges om en byggnad är skyddad utifrån kulturvärden, dvs som byggnadsminne enligt 3 kap. 1 § kulturmiljölagen (1988:950), statligt byggnadsminne enligt förordning (2013:558) om statliga byggnadsminnen, särskilt värdefull byggnad enligt 8 kap. 13 § plan- och bygglagen (2010:900) eller områdesbestämmelser enligt 4 kap. 1 § plan- och bygglagen (2010:900), alternativt om byggnaden är utpekad i annan typ av dokument eller om den bedöms ha kulturvärden enligt sakkunnig avseende kulturvärden eller enligt energiexpertens egen bedömning.

Av Boverkets formulär²¹ för energideklaration finns redan idag angivet att energiexperten ska lämna uppgift om huruvida en byggnad är skyddad utifrån kulturvärden, vilket sker enligt energiexpertens egen bedömning. Mot bakgrund dels av kravet i 4 § BED som anger att energiexperten

²¹ Av 8 § BED framgår att i energideklarationen och inspektionsprotokollet ska, utöver de uppgifter som följer av 9 § lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader och 7 § förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader, även anges de uppgifter som följer av Boverkets elektroniska formulär.

endast får lämna rekommendationer om åtgärder som inte skadar en byggnads kulturvärden, dels att det i formuläret finns en uppgift om byggnaden är skyddad utifrån kulturvärden, anser Boverket att det inte behövs ytterligare reglering avseende detta.

RAÄ har också framfört att de särskilda register som finns om bebyggelse om kulturvärden²² bör samköras med energideklarationsregistret så att det flaggas upp automatiskt när energiexperten börjar upprätta en energideklaration. Möjligheten och lämpligheten att samköra register innebär både juridiska och tekniska frågor som i så fall behöver utredas i särskild ordning. Boverket saknar möjlighet att ta ställning till detta inom ramen för denna slutrapportering.

Vidare har RAÄ lämnat synpunkter på att kunskapen hos energiexperterna om byggnader som är skyddade utifrån kulturvärden behöver ökas. Boverket delar den uppfattningen och bedömer att det lämpligast kan göras genom Boverkets vägledning och dialog med certifieringsorganen.

2.4.2 Ideella organisationer

Enligt regeringsuppdraget ska särskilda förutsättningar hos ideella organisationer som äger eller använder byggnader beaktas. Det kan vara organisationer som till exempel äger byggnader för idrott, andakt eller föreningar som äger bygdegårdar. Enligt uppgift till Boverket kan det handla om cirka 14 000 byggnader som potentiellt kan påverkas.

Boverket kommer att beakta ideella fastighetsägares och brukares särskilda förutsättningar i arbetet med föreskrifterna.

2.4.3 Bankers tillgång till data

Under utredningen har Boverket haft dialog med Bankföreningen, som vill få ut mer data från energideklarationsregistret för att kunna bidra till finansiering av energieffektivisering av byggnader. Bankerna föreslår att Boverket snabbt bör få möjlighet att dela information utan begränsningar till banker, som då kan använda den för dialog med kunder om energieffektivisering. Idag är tillgången till data begränsad till vissa format och uppgifter. Det reviderade EU-direktivet kräver att finansinstitut får tillgång till energideklarationer i sina investerings- och utlåningsportföljer, energideklarationerna ska dessutom vara tillgängliga i maskinläsbart format, men Boverket saknar lagstöd för detta då det skulle innebära direktåtkomst och kräver en förordningsändring. Banksektorn vill ha full tillgång till all data, men Boverket menar att det kan gå utöver direktivets krav. Samtidigt är syftet att underlätta energieffektivisering, även om bankernas intresse också är kommersiellt.

²² Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister, länsstyrelsernas Räkna q-register och Lantmäteriets fastighetsregister.

3 Genomförande av direktivet

Redovisningen i detta avsnitt görs med utgångspunkt i Boverkets delredovisning i februari 2025 som innehöll förslag till ändringar i LED och FED.²³ Likaså med den delredovisning Boverket gjorde i september 2025 där Boverket lämnade förslag på lämpliga IT-verktyg för administration och åtkomst av data i energideklarationerna.²⁴

För att få en mer heltäckande bild av Boverkets förslag till genomförande av de aktuella artiklarna i det omarbetade EPBD bör detta kapitel läsas tillsammans med dessa delredovisningar. Förslaget till genomförandet i sin helhet kommer bli tydligt först då Boverket remitterar tillämpningsföreskrifterna.

3.1 Artikel 12 – Renoveringspass

Boverket har föreslagit att ett renoveringspass, benämnt energirenoveringsplan (ERP) i Boverkets förslag till regeringen, ska vara frivilligt att upprätta. När en sådan upprättas ska det göras av en certifierad energiexpert. Boverket har även föreslagit att en ERP ska kunna upprättas samtidigt med en energideklaration och att åtgärdsförslag som ges i en ERP ersätter rekommendationerna i en energideklaration. Boverket har också föreslagit att verket ges bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka ytterligare uppgifter, utöver de som skulle regleras i FED, som ska ges i en ERP.

Eftersom det är ett frivilligt system kan man anta att ERP upprättas i nära samarbete mellan den certifierade energiexperten och byggnadsägaren. Inom ramen för en sådan process är det naturligt att det förs en dialog kring de olika stegen för att omvandla en byggnad till en nollutsläppsbyggnad. Därför ser Boverket inget behov av särskild reglering av direktivets artikel 12.5.

Boverket har byggt upp och förvaltar idag registret för energideklaration och inspektioner. Boverket avser att tillhandahålla ett digitalt formulär för ERP inom ramen för samma systemlösning som idag används för energideklarationerna. I en sådan lösning kommer ERP att kunna uppdateras via den digitala plattformen. Att bygga vidare på samma tekniska lösning gör att energideklarationer enklare kan samordnas med ERP. Den digitala plattformen svarar mot direktivets rekommendation i artikel 12.6.

²³ Rapport 2025:6, Boverket.

²⁴ Rapport 2025:18, Boverket.

3.2 Artikel 16 och 22 – Databaser och datautbyte

Boverket gjorde bedömningen i delredovisningen i februari 2025 att Sverige i stor utsträckning redan uppfyller de krav som följer av artikel 16 om datautbyte och artikel 22 om databaser, men att det finns ett behov av vissa ändringar i FED.

De ändringar Boverket föreslog i FED rörde att ge energi- och klimatrådgivningen direktåtkomst till energideklarationsregistret, krav på att Boverket regelbundet ska ta fram och publicera viss statistik från energideklarationsregistret samt att Boverket ansvarar för att information från registret regelbundet överförs till EU:s observatorium för byggnadsbeståndet. Uppfyllandet av direktivets krav i dessa delar är således i hög grad knutet till genomförandet av dessa uppgifter som Boverket blir ålagt att utföra.

3.3 Artikel 19, 20 och 21 – Energideklarationer

I de svenska reglerna används benämningen ”energideklaration” för vad som i EPBD benämns ”energicertifikat”. Nedan används den svenska benämningen även när direktivets lydelse återges.

Genomförandet av direktivets artiklar 19–21 sker genom lag-, förordning och föreskrifter om energideklaration för byggnader. Boverket har föreslaget ändringar i lag och förordning som en följd av det omarbetade direktivet.²⁵

Nedan lyfts några av de artiklar i direktivet fram som delvis planeras att hanteras i kommande förslag på ändringar i Boverkets föreskrifter. Dessa planeras att remitteras i början av 2026.

3.3.1 Artikel 19 Energideklaration

Boverket bedömer att ändringarna i det omarbetade EPBD, i de delar som rör energideklaration enligt artikel 19, föranleder ändringar i BED.

Artikel 19.1 anger att energideklarationen utöver byggnadens energiprestanda, uttryckt med en numerisk indikator för primärenergianvändning i kWh/m² och år, ska innehålla uppgifter om referensvärden. Med referensvärden avses uppgifter såsom minimistandarder för energiprestanda²⁶, krav för nära-nollenergibyggnader och krav för nollutsläppsbyggnader, så att ägare av eller hyresgäster i byggnaden eller byggnadsenheten kan jämföra och bedöma dess energiprestanda. I energideklarationen anges redan

²⁵ Rapport 2025:6, Boverket.

²⁶ Minimum energy performance standards (MEPS), enligt artikel 9 EPBD.

idag olika typer av referensvärden.²⁷ Boverket avser att komplettera energideklarationen med relevanta referensvärden som följer av det omarbetade direktivet.

Artikel 19.2 ställer krav på att energideklarationen ska innehålla vissa specifika uppgifter. Dessa framgår huvudsakligen i direktivets bilaga V. Artikeln reglerar dessutom hur energiklassningen av byggnader ska utformas. Boverket har föreslagit att verket ges bemyndigande att utforma energiklassningen.²⁸

I det omarbetade direktivet anges vilka uppgifter som är obligatoriska i sammanfattningen, på framsidan, och vilka andra uppgifter som måste finnas i en energideklaration. Medlemsstaten har stor frihet i övrigt vad gäller innehåll och grafisk utformning. Sammanfattningens innehåll och utseende regleras i Boverkets föreskrifter. Boverket avser, utöver ovanstående, att göra ändringar så att åtgärdsförslag framhävs tydligare än i dag och att övriga uppgifter i energideklarationen blir tydligare och mer lättillgängligt för byggnadsägaren. Detta bedöms stärka energideklarationens värde och betydelse.

Artikel 19.4 anger att en energideklaration ska utfärdas av en oberoende expert på grundval av ett besök på plats, som om så är lämpligt får genomföras virtuellt med visuella kontroller. I nuvarande regelverk tillämpas fysiska platsbesök vid upprättande av energideklaration.

Artikel 19.5 anger att en energideklaration ska innehålla rekommendationer för hur energiprestanda och inomhusmiljö kvalitet kan förbättras, liksom hur driftsrelaterade växthusgasutsläpp kan minska, om byggnaden har en sämre energiklass än A. Boverket bedömde i delredovisningen i februari att det är lämpligt att detta krav införs i Boverkets föreskrifter om energideklarationer eftersom energiklassningen samtidigt regleras i verkets föreskrifter.

Artikel 19.14 anger att medlemsstaterna ska tillgängliggöra förenklade förfarande för uppdatering av en energideklaration om åtgärder för energieffektivisering genomförs i en byggnad.

Vissa krav i artikel 19 kommer kunna hanteras direkt genom Boverkets elektroniska formulär för energideklaration, exempelvis artikel 19.13 som bland annat anger att byggnadsägare ska bjudas in till en gemensam kontaktpunkt för att få rådgivning om renovering om byggnaden har en sämre energiklass än C.

²⁷ Framför allt minimikrav på energiprestanda vid uppförande av en ny byggnad samt energiprestanda för liknande byggnader.

²⁸ Rapport 2025:6, Boverket.

3.3.2 Artikel 20 och 21 Utfärdande och uppvisande av energideklARATION

Boverket bedömer att ändringarna i det omarbetade EPBD, i de delar som rör upprättande och uppvisande av energideklARATION enligt artikel 20 och 21, inte föranleder ett behov av ändringar i BED.

I det omarbetade EPBD har det skett ändringar genom artikel 20.1 som rör i vilka fall en energideklARATION ska upprättas. En energideklARATION ska nu också upprättas vid större renovering och när ett hyreskontrakt förnyas. Det tidigare kravet att en energideklARATION ska upprättas för byggnader där en total användbar golvyta på över 250 kvadratmeter nyttjas av en offentlig myndighet och ofta besöks av allmänheten har dessutom ersatts av ett krav på att en deklARATION ska upprättas för befintliga byggnader som ägs eller nyttjas av offentliga organ. Boverket har föreslagit att dessa ändringar i EPBD införs i lagen om energideklARATION för byggnader.²⁹

Enligt artikel 21.1 och 21.2 ska en energideklARATION i vissa fall visas på en framträdande och klart synlig plats. Även dessa krav omhändertas i lagen om energideklARATION för byggnader enligt Boverkets förslag.³⁰

Gällande artikel 20.4, stycke 2, om att medlemsstaten ska genomföra stickprovskontroller att byggnader som bjuds ut till försäljning eller uthyrning har en energideklARATION och att uppgifter om energiprestanda anges vid annonsering, så faller det inom ramen för Boverkets tillsynsansvar enligt gällande LED och FED.³¹

3.4 Artikel 23 och 24 – Inspektioner

3.4.1 Inspektioner

Krav på inspektioner i nuvarande form infördes i det tidigare direktivet om byggnaders energiprestanda 2018. I Sverige infördes inspektioner i energideklARATIONssystemet 2020. En viktig förändring i det omarbetade direktivet är att kraven på inspektion inte längre baseras på enskilda systems nominella effekt, utan i stället på den sammanlagda nominella effekten för systemen. Det innebär att fler system och byggnader omfattas av krav på inspektioner. Vidare inkluderas nu, utöver uppvärmningssystem, även ventilations- och luftkonditioneringssystem.

Det finns ingen tillgänglig information om hur många nya system som omfattas av inspektionskravet. Gränsen då inspektionskrav uppstår är oförändrat 70 kilowatt nominell effekt. Undantag från inspektioner är

²⁹ Rapport 2025:6, Boverket.

³⁰ Ibid.

³¹ 24 § LED och 1 a § FED.

möjliga även i det omarbetade direktivet. Inga ändringar har gjorts i kriterierna för undantag.

I det omarbetade direktivet har giltighetstider för inspektioner införts. Om den totala nominella effekten uppgår till 290 kilowatt eller mer, ska inspektioner genomföras minst vart tredje år. För system där den sammanlagda effekten överstiger 70 kilowatt gäller inspektion minst vart femte år.

I dag är inspektionerna en del av energideklARATIONEN., men inspektioner ska även göras i byggnader som inte omfattas av krav på energideklARATIONER men som har ett system med nominell effekt överstigande 70 kilowatt. Boverket föreslog att införa en lydelse om möjligheter till en förenklad inspektion i LED. Detta skulle kunna göras under vissa förutsättningar och ha som syfte att minska bördan av regelbundna energideklARATIONER och inspektioner med olika giltighetstider.

3.4.2 Rapporter om inspektioner

Inspektionsprotokollet ingår i dag i energideklARATIONER när inspektionskrav på systemet finns. Om det inte finns krav på att en energideklARATION för byggnaden ska upprättas kan ett separat inspektionsprotokoll upprättas om systemets sammanlagda nominella effekt är mer än 70 kilowatt. Boverket föreslog att separera inspektionsprotokollet från energideklARATIONEN i förslaget om ändringar i lag och förordning om ändringar i energideklARATIONER för att kunna hantera de olika giltighetstiderna, tre och fem år för inspektioner samt tio år för energideklARATIONER.

3.5 Artikel 25 – Oberoende experter

I det omarbetade EPBD artikel 25 beskrivs vad som gäller för oberoende experter som utför energideklARATIONER, energirenoveringsplaner, inspektioner och indikatorer för smarthetsberedskap. I artikel 25 görs en hänvisning till artikel 28 EED som rör kvalificerings-, ackrediterings- och certifieringssystem som ska säkerställa lämplig kompetensnivå i energieffektivitetsrelaterade yrken.

Systemet med personcertifiering av energiexperter för energideklARATIONER infördes för drygt tio år sedan i Sverige. Dessa experter ansvarar idag för att utföra energideklARATIONER och inspektionsprotokoll. Boverket har föreslagit att även energirenoveringsplaner ska upprättas av certifierade energiexperter. Boverket bedömer att nuvarande certifieringsordning uppfyller artikel 25 i det omarbetade EPBD.

Boverket bedömer att de ändrade kraven i det omarbetade EPBD leder till ett behov av att ändra kompetenskraven som ställs på de certifierade experterna. Boverket bedömning är att kommande reglering i Boverkets föreskrifter blir tillräcklig för införlivandet av artikel 25.

3.6 Artikel 27 – Oberoende kontrollsystem

Artikel 27 ställer krav på att medlemsstaterna inrättar ett oberoende kontrollsystem för energideklARATIONER i enlighet med direktivets bilaga VI. Medlemsstaterna ska även inrätta oberoende kontrollsystem för renoveringspass³², indikatorer för smarthetsberedskap³³ samt för inspektionsrapporter för värme-, ventilations- och luftkonditioneringssystem.

Boverket föreslog i delredovisningen i februari att ramarna för det oberoende kontrollsystemet för energideklARATIONER fastställs på förordningsnivå, och att de nya kraven enligt artikel 27 och bilaga VI i det omarbetade direktivet EPBD ersätter de nuvarande lydelseerna om validitetskontroll i 19 § förordning (2006:1592) om energideklARATIONER för byggnader.³⁴ Boverket föreslog också en ny 19 a § i förordningen där krav införs att Boverket ska inrätta oberoende kontrollsystem även för energirenoveringsplaner och för inspektionsprotokoll för inspektioner av värme-, ventilations- och luftkonditioneringssystem.

Boverket gjorde bedömningen att förslaget till reglering i förordningens 19 och 19 a §§ inte skulle behöva kompletteras med föreskrifter. Boverkets förslag att enbart ramarna för kontrollsystemet för energideklARATIONER fastställs i reglerna motiveras med att det på den operativa nivån bör finnas utrymme för att över tid förändra och utveckla vilka typer av kontroller som görs.

Det framtida arbetet med att utveckla kontrollsystemet och hur kontrollerna ska genomföras inkluderar såväl arbetsprocesser som IT-tekniska lösningar. Centralt är hur en energideklARATIONERs giltighet definieras, det vill säga hur bilaga VI, punkt 1, i EPBD ska uttolkas och specificeras.³⁵ Detta behöver göras i en svensk kontext. Man kan konstatera att EU-kommissionen i sin vägledning om oberoende kontrollsystem i hög grad tar sin utgångspunkt i ett system där byggnaders energiprestanda fastställs på grundval av beräknad energianvändning.³⁶ Huvudregeln i de

³² Boverket föreslår att uttrycket ”renoveringspass” i det omarbetade direktivet benämns ”energirenoveringsplan” i de svenska reglerna.

³³ Boverket bedömer att det kan bli aktuellt som obligatoriskt krav först 30 juni 2027. Enligt artikel 15.2 ska kommissionen anta en delegerad akt om krav på bedömning av byggnaders smarthetsberedskap för lokalbyggnader med en nominell effekt över 290 kilowatt senast vid detta datum. Den nominella effekten gäller system för uppvärmningssystem, luftkonditioneringssystem, system för kombinerad rumsuppvärmning och ventilation eller kombinerad luftkonditionering och ventilation, dvs samma system som omfattas av inspektioner.

³⁴ Rapport 2025:6, Boverket.

³⁵ Definitionen av en giltig energideklARATIONER ska säkerställa följande: a) En validitetskontroll av indata (inbegripet kontroller på plats) och de resultat som anges i deklARATIONER, b) beräkningarnas giltighet, c) en maximal avvikelse för en byggnads energiprestanda, samt d) minsta antal element som avviker från normal- eller standardvärden.

³⁶ Annex 3 – Approval of the content of the draft Commission Notice providing guidance

svenska reglerna om energideklARATION är att energiprestandan ska fastställas på grundval av uppmätt energianvändning, som sedan beräkningsmässigt korrigeras till vad energiprestandan blir vid ett normalt brukande av byggnaden. Detta skapar något annorlunda förutsättningar för hur giltighet kan och bör definieras och kontrolleras.

Kommande arbete om hur giltighet bör definieras och kontrolleras kan leda till ett behov att utveckla formuläret för energideklARATION. Den indata som experten behöver ange vid upprättandet av energideklARATIONEN kan behöva utökas för att förbättra förutsättningarna att utföra kvalitetskontrollerna. Utöver det behöver exempelvis processer utvecklas för slumpmässigt urval och för genomförande av kontroller på plats³⁷. Boverket kommer offentliggöra resultatet av kontrollerna av energideklARATIONERNA i enlighet med bilaga VI, punkt 5.

3.6.1 Utveckling av förebyggande och reaktiva åtgärder

Riksrevisionen konstaterade i granskningen av energideklARATIONSSYSTEMET 2021 att Boverket kontrollerar att informationen som experterna rapporterar in är rimlig, att verket har arbetat systematiskt både med föreskrifter och råd, och med att utveckla IT-systemen för att risken för felaktiga inmatningar minskar.³⁸ Samtidigt konstaterade Riksrevisionen att det saknades kontroll av att uppgifterna i energideklARATIONERNA är korrekta. Som orsak till det pekade Riksrevisionen på att Sverige valt den lägsta av tre nivåer av kontroll som angavs i det då gällande energiprestandadirektivet. I och med ändringarna i det omarbetade direktivet införs högre krav på medlemsstaterna att utföra kontroller av kvaliteten.

Direktivets minimikrav i detta avseende omfattar kontroll av den övergripande kvaliteten i energideklARATIONSSYSTEMET.³⁹ En viss kvalitetsnivå ska uppnås. Kontrollsystemet ska säkerställa minst 90 procent giltiga utfärdade energideklARATIONER.⁴⁰ Direktivet anger kopplat till det att medlemsstaterna ska vidta förebyggande och reaktiva åtgärder för att säkerställa denna nivå.⁴¹

on new or substantially modified provisions of the recast Energy Performance of Buildings Directive (EU) 2024/1275 – Energy performance certificates (Articles 19-21, Annex V) and independent control systems (Annex VI) – den 30 Juni 2025, C(2025) 4132 final.

³⁷ Giltigheten hos indata ska verifieras genom besök på plats, som om lämpligt får genomföras virtuellt, i minst 10 procent av de energideklARATIONER som ingår i det slumpmässiga urvalet. Bilaga VI, punkt 2, stycke 4.

³⁸ RIR 2021:21.

³⁹ Det framgår av bilaga VI, punkt 2, i lydelseerna under styckena 2-4.

⁴⁰ Bilaga VI, punkt 2, stycke 1.

⁴¹ EPBD tar upp utbildning för oberoende experter, riktad provtagning, skyldighet att på nytt lämna in en energideklARATION, sanktionsavgifter och tillfälliga eller permanenta förbud för experter. Bilaga VI, punkt 2, stycke 6.

Resultatet av den framtida mätningen av kvalitetsnivån kommer att påverkas av hur en energideklarations giltighet definieras. Behovet av åtgärder, om kvalitetsnivån skulle underskrida 90 procent, blir i sin tur beroende av hur mycket nivån kan komma att underskridas. Det påverkar vilken typ av åtgärder som kan vara lämpliga. Åtgärder kan exempelvis innefatta förbättrad vägledning till energiexperter, utveckling av den indata experten ska ange i det elektroniska formuläret vid upprättande av energideklarationen, liksom av automatiserade validitetskontroller i detta formulär. Åtgärder skulle även kunna innefatta att det slumpmässiga urvalet kompletteras med riktad provtagning och fördjupad granskning av enskilda energideklarationer, det vill säga att underlag som verifierar uppgifterna i deklarationen begärs in från experten och sedan granskas.

Boverket och övriga aktörer i certifieringsordningen, Swedac och de ackrediterade certifieringsorganen, behöver ha tillgång till de verktyg som kan komma att behövas för att säkerställa kvalitetsnivån. Boverket bedömde i rapporten 2025:6 att de verktyg som står till buds bör vara tillräckliga i nuläget.

Certifieringsorganen kontrollerar experternas sakkunskap. Om den certifierade har uppvisat uppenbar olämplighet för uppgiften eller erhållit certifiering på felaktiga grunder får certifieringsorganet återkalla denna.⁴² Olämplighet kan bestå i utfärdande av felaktiga eller falska intyg eller uppvisad oskicklighet vid utförande av arbetsuppgiften.

Boverket bedömer att direktivets utökade krav på kvalitet skapar ett större behov av samverkan mellan Boverket, de ackrediterade certifieringsorganen och Swedac.

3.7 Redovisning av livscykel-GWP i energideklarationen

Boverket ska inom ramen för uppdraget utreda hur indikatorn livscykel-GWP ska redovisas i energideklarationerna. Livscykel-GWP ska enligt EPBD, om tillgängligt, redovisas på energideklarationens framsida (sammanfattning).⁴³ I Boverkets delredovisning i februari säkerställs detta genom de förslagna ändringarna i 7 a och 12 §§ i FED.

EPBD anger att ovanstående krav på redovisning i energideklarationens sammanfattning avser ”värdet för livscykel-GWP”. Det bör förstås som att det är ett värde som ska redovisas i sammanfattningen, det vill säga värdet för total livscykel-GWP. Samtidigt ställer EPBD krav enligt bilaga III att den totala GWP-faktorn ska kommuniceras som en numerisk indikator uppdelat för varje livscykelskede. EU-kommissionen har genom

⁴² 17 § CEX.

⁴³ Bilaga V, punkt 1.e), EPBD.

artikel 7.3 i EPBD bemyndigande att anta delegerade akter för att ändra bilaga III för att fastställa en unionsram för den nationella beräkningen av livscykel-GWP. Kommissionen ska anta en sådan delegerad akt senast den 31 december 2025. Boverket bedömer, om den delegerade akten ställer krav på att mer specificerad information om livscykel-GWP ska anges i energideklarationen, att sådan information kan anges i en annan del än i energideklarationens sammanfattning.

Kraven på byggherren att beräkna livscykel-GWP enligt artikel 7 i EPBD kommer utreds inom ramen för Boverkets uppdrag att ta fram underlag till den nationella byggnadsrenoveringsplanen enligt direktivet om byggnaders energiprestanda (KN2024/02516).

